

Akcija za ljudska prava

SKUPŠTINA CRNE GORE

Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje

Gospodin Zoran Jelić, član Odbora

Podgorica, 17. oktobar 2011.

Poštovani gospodine Jeliću,

danas se obilježava 17. oktobar, Međunarodni dan borbe protiv siromaštva. Koristimo priliku da podsjetimo na ljudska prava na socijalno obezbjeđenje i na odgovarajući životni standard, koji podrazumijeva odgovarajuće stambene uslove i pravo na zaštitu od gladi. Država ima osnovnu, minimalnu obavezu, da obezbijedi sistem socijalne zaštite koji pruža minimum osnovnih davanja svim pojedincima i porodicama, koja će im omogućiti da steknu osnovnu zdravstvenu zaštitu, osnovni smještaj, vodu i higijenu, hranu i osnovno obrazovanje.¹

Podsjećamo na trenutni položaj u kojem se nalaze socijalno ugroženi stanovnici Crne Gore:

1. Novčana naknada za tjelesno oštećenje (gubitak, bitnije oštećenje ili znatnija onesposobljenost pojedinih organa ili dijelova tijela, što otežava normalnu aktivnost organizma i iziskuje veće napore u ostvarivanju životnih potreba) utvrđena u januaru 2011. godini iznosi od 55 eura ili 1.83 eura dnevno za lica kod kojih je utvrđeno 50% oštećenja do 99 eura, ili 3.33 eura za lica kod kojih je utvrđeno potpuno (100%) oštećenje. Naknada za tuđu pomoć i njegu iznosi 63 eura mjesečno, što ni blizu ne odgovara stvarnoj cijeni usluge pomoći u kući.
2. Iako je apsolutna linija siromaštva obračunata na 170 eura po osobi u 2009. godini, nezaposleni crnogorski građani u stanju socijalne potrebe, u zavisnosti od kategorije u kojoj se nalaze, žive i sa:
 - mjesečnim iznosom od 45 eura koji je utvrđen za najnižu starosnu i invalidsku penziju koji korisniku omogućava da živi sa 1.45 eura dnevno,

¹ Opšti komentar broj 19, Pravo na socijalno obezbjeđenje, doc. UN E/C.12/GC/19, 4.2.2008.

ili

- naknadom za slučaj nezaposlenosti koja je u junu 2011. iznosila ukupno 57 eura, ili 1.83 eura na dan (ova naknada se obezbjeđuje restriktivno i po pravilu u ograničenom trajanju, a samo izuzetno do novog zaposlenja),

ili

- materijalnim obezbjeđenjem porodice (MOP), koje je u februaru 2011. utvrđeno na iznos od 63,50 eura za jednočlanu porodicu do ukupno 120,70 eura za porodicu sa pet i više članova, a ovo pravo mogu ostvariti samo porodice bez ikakvih drugih primanja i bez ikakve vrijednije imovine. Mjesečni iznos dodatka za djecu iznosi 17 eura po djetetu. Iznos minimalne potrošačke korpe u Crnoj Gori za četvoročlanu porodicu u septembru 2011. (767, 20 eura) bio je skoro šest i po puta veći od najvišeg iznosa MOP! Ovako nizak iznos socijalne pomoći praktično stimulise na rad pod bilo kakvim uslovima u svojoj ekonomiji kako bi se obezbijedio porodični opstanak.

S druge strane, smatramo da se na terenu ne sprovodi dovoljna kontrola stvarne potrebe za korišćenje materijalnog obezbjeđenja porodice, što dovodi do zloupotreba ovoga prava. Na taj način se ionako mala sredstva opredjeljenja za socijalno najugroženije nepravilno raspoređuju na štetu onih kojima su stvarno neophodna. Zbog toga smatramo da koliko je neophodno povećati iznose socijalne pomoći, toliko je potrebno i ozbiljno preispitati opravdanost njihove raspodjele. Zbog toga smo danas pisali i gospodinu dr Suadu Numanoviću, ministru rada i socijalnog staranja.

Uz ovo pismo dostavljamo Vam i izvještaj NVO *Akcije za ljudska prava* "Ljudska prava u Crnoj Gori 2010-2011", u kojem su posebna poglavlja posvećena pravima na socijalno obezbjeđenje (str. 493) i na odgovarajući životni standard (str. 500). Izvještaj u uvodnom dijelu sadrži i 225 preporuka za državne organe kako da unaprijede poštovanje ljudskih prava u zemlji i tako obezbijede da ona budu u skladu sa minimalnim međunarodnim standardima.

Izvještaj je na našem, kao i na engleskom jeziku, dostupan i na internet stranici Akcije za ljudska prava: www.hraction.org

Nadamo se da će Vam izvještaj koristiti u budućem radu.

Zahvaljujem na pažnji.

S poštovanjem,

Tea Gorjanc Prelević,
izvršna direktorica Akcije za ljudska prava